

Temeljem odredbi Protokola o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima (Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, 2004.), Pravilnika o načinu postupanja odgojno – obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima (NN 132/13), čl. 125. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (87/08, 86/09, 92/10, 90/11, 16/12, 94/13, 152/14, 07/17) i čl. 119 Statuta Privatne srednje škole Wallner iz Splita, Školski odbor na prijedlog ravnateljice Ane Bulovan, dana 7. siječnja 2019. g. donosi

PROTOKOL POSTUPANJA U SLUČAJU NASILJA U ŠKOLI

I. UVOD

Članak 1.

Protokol postupanja u slučaju nasilja u Školi (u daljem tekstu: Protokol) odnosi se na preveniranje mogućih situacija povećanog rizika, kao i postupanje u konkretnim situacijama s ciljem zaštite učenika i svih zaposlenih koji o njima skrbe u procesu odgoja i obrazovanja. Protokol se temelji na odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, na sadržaju i obavezama propisanim Programom aktivnosti za sprječavanje nasilja među djecom i mladima kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske 25. veljače 2004., Pravilniku o načinu postupanja odgojno – obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima (NN 132/13), Statutu i Pravilniku o kućnom redu i pravilima ponašanja Škole. Protokol utvrđuje obveze i odgovornosti i načine postupanja tj. postupke o tome što treba činiti ravnatelj, stručni suradnik, nastavnik, učenik, drugi zaposlenik škole ili roditelj. Protokol treba biti dostupan svima u školi. O načinima i koracima postupanja svih sudionika u procesu odgoja i obrazovanja potrebno je upoznati učenike na satovima razrednika te roditelje na prvom roditeljskom sastanku svake školske godine, a po potrebi i češće.

Članak 2.

Protokol sadrži:

1. općeprihvaćenu definiciju nasilja;
2. postupanje škole u slučaju nasilja među učenicima;
3. postupanje škole u slučaju vršnjačkog sukoba;
4. postupanje škole u slučaju nasilja prema učenicima od strane odrasle osobe u školi (nastavnika, roditelja, drugih zaposlenika škole ili nepoznatih osoba);
5. postupanje škole u slučaju nasilja prema radnicima škole od strane učenika škole;
6. obrazac evidencije škole o sukobima i nasilju u školi
7. obrazac za opis događaja koji popunjava osoba koja je izazavala događaj.

Članak 3.

Koordinatori protokola su: ravnateljica Škole Ana Bulovan, psihologinja Ivana Maršić, prof.
Osoba imenovana za sprječavanje nasilja u školi je psihologinja Ivana Maršić, prof.

II. OPĆEPRIHVACENA DEFINICIJA NASILJA

Članak 4.

Nasiljem među djecom i mladima smatra se svako namjerno fizičko ili psihičko nasilno ponašanje usmjereno prema djeci i mladima od strane njihovih vršnjaka učinjeno s ciljem povrjeđivanja, a koje se, neovisno o mjestu izvršenja, može razlikovati po obliku, težini, intenzitetu i vremenskom trajanju i koje uključuje ponavljanje istog obrasca i održava neravnopravan odnos snaga (jači protiv slabijih ili grupa protiv pojedinaca).

Nasiljem među djecom i mladima smatra se osobito:

- namjerno prouzročen fizički napad u bilo kojem obliku, primjerice udaranje, guranje, ganjanje, šamaranje, čupanje, zaključavanje, napad različitim predmetima, pljuvanje i slično bez obzira da li je kod napadnutog učenika nastupila tjelesna povreda,
- psihičko i emocionalno nasilje prouzročeno ponavljanim ili trajnim negativnim postupcima od strane jednog djeteta ili više djece.

Negativni postupci su: ogovaranje, nazivanje pogrdnim imenima, ismijavanje, zastrašivanje, izrugivanje, namjerno zanemarivanje i isključivanje iz skupine kojoj pripada ili isključivanje i zabranjivanje sudjelovanja u različitim aktivnostima s ciljem nanošenja patnje ili boli, širenje glasina s ciljem izolacije učenika djeteta od ostalih učenika, oduzimanje stvari ili novca, uništavanje ili oštećivanje stvari, ponižavanje, naređivanje ili zahtijevanje poslušnosti ili na drugi način dovođenje učenika u podređeni položaj, kao i sva druga ponašanja počinjena od djeteta i mlade osobe (unutar kojih i spolno uznemiravanje ili zlostavljanje) kojima se drugom djetetu namjerno nanosi fizička i duševna bol ili sramota.

Nasilje podrazumijeva šest definirajućih čimbenika:

- namjera da se drugome nanese šteta ili ozljeda
- intenzitet i trajanje (nesrazmjer obzirom na dob, snagu, brojčana nadmoć)
- ranjivost i nemoć žrtve
- manjak podrške
- posljedice.

U svim slučajevima nasilja među djecom koji su definirani navedenim čimbenicima škola je dužna postupati u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske u listopadu 2004.

Članak 5.

Nužno je razlikovati nasilje (zlostavljanje) među djecom i mladima od sukoba vršnjaka.

Sukob vršnjaka ima sljedeća obilježja:

1. nema elemenata navedenih za nasilništvo: radi se o sukobu vršnjaka koji oni ne rješavaju na miran, nego na neki drugi način; ne postupaju jedan prema drugome s namjerom ozljeđivanja ili nanošenja štete; nema nerazmjera moći i nema težih posljedica za učenike u sukobu
2. učenici ne inzistiraju da mora biti po njihovom pod svaku cijenu
3. mogu dati razloge zašto su u sukobu
4. ispričaju se ili prihvate rješenje u kojem nema pobjednika i poraženog
5. slobodno pregovaraju da bi zadovoljili svoje potrebe
6. mogu promijeniti temu i otići iz situacije u kojoj je došlo do sukoba

III. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA MEĐU DJECOM I MLADIMA

Članak 6.

U slučaju prijave nasilja ili dojave o nasilju među učenicima koordinatori Protokola te osoba imenovana za sprječavanje nasilja u Školi dužni su:

1. Odmah poduzeti sve mjere da se zaustavi i prekine aktualno nasilno postupanje prema učeniku, a u slučaju potrebe zatražiti pomoć drugih djelatnika Škole, te po potrebi pozvati djelatnike policije.
2. Ukoliko je učenik povrijeđen u mjeri kada je razumno tražiti liječničku intervenciju, odmah je potrebno pozvati službu hitne liječničke pomoći i postupiti po njihovoj uputi.
3. Odmah o događaju izvijestiti roditelje, kratko ih upoznati s činjenicama i okolnostima te ih obavijestiti o postupcima hitne liječničke pomoći.
4. Odmah po prijavi nasilja odmah obaviti razgovor s učenikom koji je žrtva nasilja, a slučaju da je postojala liječnička intervencija odmah kada to bude moguće. Razgovor s učenikom obavlja se uvijek u nazočnosti stručne službe Škole na način da se prema učeniku postupa posebno pažljivo, poštujući prava učenika i pružajući mu potporu.
5. Roditeljima ili zakonskim zastupnicima učenika koji je žrtva vršnjačkog nasilja obavezno treba dati obavijesti o mogućim oblicima savjetodavne i stručne pomoći učeniku u Školi, kao i izvan Škole, a sve s ciljem potpore i osnaživanja učenika nakon traumatskog događaja.
6. Potrebno je obaviti razgovor s drugim učenicima i/ili zaposlenicima koji imaju saznanja o učinjenom nasilju te utvrditi sve okolnosti vezane uz oblik, intenzitet, težinu i trajanje nasilja.
7. Ukoliko se radi o osobito teškom obliku, intenzitetu ili dužem vremenskom trajanju nasilja, koje može izazvati traumu i kod drugih učenika koji su svjedočili nasilju,

potrebno je savjetovati se nadležnom stručnom osobom ili službom radi pomoći učenicima koji su bili svjedoci nasilja.

8. Potrebno je što prije obaviti razgovor s učenicom koji je počinio nasilje uz prisutnost stručne službe, ukazati učeniku na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja, te ga savjetovati i poticati na promjenu takvog ponašanja, a tijekom razgovora posebno obratiti pozornost iznosi li učenik okolnosti koje bi ukazivale da je eventualno žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje, u kojem slučaju o tome odmah treba izvijestiti centar za socijalnu skrb, a po potrebi ili sumnji na počinjenje kažnjivog djela i policiju.
Škola mora poduzeti sve mjere za pomirenje učenika i za stvaranje tolerantnog i prijateljskog ponašanja u Školi.
9. Potrebno je pozvati roditelje ili zakonske zastupnike učenika koji je počinio nasilje, upoznati ih s događajem, kao i s neprihvatljivošću i štetnošću takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene takvog ponašanja učenika, obavezno ih uključiti na savjetovanje ili stručnu pomoć unutar škole ili izvan nje (centri za socijalnu skrb, poliklinike za zaštitu djece, obiteljska savjetovališta i slično) te ih izvijestiti o obvezi Škole da slučaj prijavi nadležnom centru za socijalnu skrb, Uredu državne uprave u županiji i policiji.
10. O poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama te svojim opažanjima svi sudionici u Školi dužni su sačiniti službene bilješke, kao i voditi odgovarajuću evidenciju zaštićenih podataka koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima te o događaju izvijestiti Nastavničko vijeće.

IV. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU VRŠNJAČKOG SUKOB

Članak 7.

U slučaju vršnjačkog sukoba svaki djelatnik Škole dužan je:

1. odmah prekinuti sukob među učenicima
2. obavijestiti o sukobu razrednika, stručnu službu ili ravnatelja škole
3. razrednik, stručni suradnik ili ravnatelj će obaviti razgovore sa sukobljenim učenicima
4. dogovoriti će s učenicima da se međusobno ispričaju, prihvate rješenje u kojem nitko neće pobijediti, te da jedan drugom nadoknade eventualnu štetu
5. tražiti od učenika da popune odgovarajući obrazac o događaju
6. u slučaju da učenik češće dolazi u takve sukobe s vršnjacima razrednik i stručni suradnik će pozvati roditelje u školu s ciljem prevladavanja takve situacije i pomoći učeniku
7. prema potrebi učenik će biti uključen u dodatni rad (savjetodavni rad, pedagoška i/ili defektološka pomoć) u školi ili izvan škole u dogovoru s roditeljima
8. ako učenik učestalo krši pravila, ne poštuje dogovore, ne prihvaća restituciju, škola će primijeniti odgovarajuće pedagoške mjere u skladu sa Statutom
9. u slučaju da sve prethodno navedene mjere ne dovedu do poboljšanja ponašanja učenika i u slučaju nesuradnje roditelja, škola će postupiti po čl. 6. ovog Protokola.

V. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA UČENICIMA OD STRANE ODRASLE OSOBE U ŠKOLI (NASTAVNIKA, RODITELJA, DRUGIH DJELATNIKA ŠKOLE ILI NEPOZNATIH OSOBA)

Članak 8.

U slučaju kada postoji sumnja ili je učenik doživio zlostavljanje od strane odrasle osobe u školi (djelatnika škole, svog roditelja ili roditelja drugog učenika odnosno nepoznate osobe) djelatnik škole je obavezan:

- odmah pokušati prekinuti nasilno postupanje prema učeniku
- ako u tome ne uspije, odmah pozvati ravnatelja, stručnog suradnika škole ili drugog djelatnika škole kako bi pokušali prekinuti nasilno ponašanje prema učeniku i obavijestiti policiju
- ako uspije prekinuti nasilno ponašanje prema djetetu, o tome obavijestiti ravnatelja ili stručnog suradnika škole
- upozoriti osobu koja se ponaša nasilno na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i informirati je o obvezi škole da slučaj prijavi nadležnom CZSS, policiji, Uredu državne uprave te Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta
- u slučaju da je učenik ozlijeđen ili postoji sumnja da bi mogao biti ozlijeđen, treba odmah zvati hitnu liječničku pomoć i postupiti po uputama
- ravnatelj, stručni suradnik ili razrednik trebaju o događaju odmah obavijestiti roditelje učenika (ili drugog roditelja ako se jedan od roditelja nasilno ponašao prema vlastitom djetetu) te ih informirati o eventualnoj potrebi uključivanja učenika i roditelja u savjetovanje i stručnu pomoć školi ili izvan nje;
- o događaju obavijestiti CZSS, policiju, Ured državne uprave te Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta;
- stručni suradnik dužan je obaviti razgovor s učenikom odmah po saznanju o događaju s ciljem normaliziranja osjećaja učenika i sprečavanja dugoročnih posljedica traume, a tijekom razgovora s učenikom voditi službenu zabilješku koju uz ravnatelja supotpisuje.

VI. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA RADNICIMA ŠKOLE OD STRANE UČENIKA

Članak 9.

U slučaju da je djelatnik Škole doživio nasilje ili prijetnju nasiljem od strane učenika, o tome treba izvijestiti ravnatelja i stručnu službu.

Oni će:

- razgovarati s učenikom u prisustvu razrednika i voditi službenu zabilješku o razgovoru

- odmah obavijestiti roditelje učenika te ih upozoriti na neprihvatljivosti takvog ponašanja
- prema učeniku poduzeti odgovarajuće pedagoške mjere u skladu sa Statuom
- uključiti učenika u stručni tretman u školi ili u dogovoru s roditeljima u ustanovi van škole
- o svemu izvijestiti CZSS i Ured državne uprave, a po potrebi i policiju
- ako je riječ o prijetnjama nasiljem ili o nasilju u školi, zbog čega je škola uključila i policiju, o takvim situacijama je potrebno prvo usmeno, a zatim i pismenom bilješkom (na propisanom obrascu) izvijestiti Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta.

U slučaju da bilo kojem nasilnom ponašanju u prostoru Škole svjedoče drugi učenici, a nasilno ponašanje je neuobičajeno rijetko i intenzivno te može rezultirati traumatiziranjem svjedoka, ravnatelj ili stručna služba dužni su osigurati stručnu pomoć tim učenicima.

Dužni su savjetovati se s nadležnom i stručnom osobom koja ima iskustva u radu s traumatiziranim osobama o potrebi i načinu pružanja stručne pomoći svjedocima nasilja.

VII. EVIDENCIJA O SUKOBIMA I NASILJU U ŠKOLI

Članak 10.

Škola vodi posebnu Evidenciju o sukobima i nasilju u školi.

Obrazac popunjava član Nastavničkog vijeća koji je prisustvovao ili bio obaviješten o događaju neposredno nakon istog. Zapis o događaju iz Evidencije je sastavni dio izvješća škole o događaju.

Svaka osoba (učenik, učitelj ili druga osoba) koja je izazvala sukob ili nasilje popunjava neposredno nakon događaja Obrazac za opis događaja te ga predaje ravnatelju ili stručnoj službi škole i taj obrazac je sastavni dio izvješća škole o događaju.

Obrazac Evidencije o sukobima i nasilju u školi i Obrazac za opis događaja, te sastavni su dio ovog Protokola. Obrazac za evidenciju o nasilju nalazi se u sustavu webObrasci dostupnom na adresu <https://app.mzos.hr/obraci/>.

Članak 11.

Škola kurikulumom te godišnjim planom i programom rada predviđa provođenje aktivnosti prevencije nasilja i promicanja modela nenasilnog rješavanja sukoba te zaštite prava učenika.

Članak 12.

Ovaj protokol stupa na snagu danu objave na oglasnoj ploči.

Predsjednik ŠO

Ravnateljica

Daniel Mamić

Ana Bulovan

KLASA: 602-03/19-01/02

URBROJ: 2181-200-01-19-07

Split, 7. siječnja 2019.